

ZAGADNIENIA NA EGZAMIN POPRAWKOWY Z GEOGRAFII
- klasa druga technikum

Materiał nauczania	Wymagania podstawowe uczeń poprawnie:
I. OBRAZ ZIEMI • Przedmiot i cele badań geograficznych • Podział geografii na dyscypliny • Miejsce geografii wśród innych nauk • Źródła informacji geograficznej • Poglądy na kształt Ziemi • Pomiar wielkości Ziemi • Współrzędne geograficzne • Mapa i plan • Skala mapy • Podział map • Generalizacja kartograficzna • Siatka geograficzna a siatka kartograficzna • Rodzaje odwzorowań kartograficznych • Typy rzutów kartograficznych • Zniekształcenia na siatkach kartograficznych • Metody przedstawiania rzeźby terenu na mapach • Ilościowe i jakościowe metody prezentacji zjawisk na mapach • Interpolacja połowa • GIS – cyfrowa metoda prezentacji zjawisk • Formy przekazu informacji geograficznej • Tabele statystyczne • Wykresy i diagramy • Diagramy strukturalne • System nawigacji GPS • Czytanie mapy samochodowej i turystyczno-topograficznej • Profil hipsometryczny • Średnie nachylenie terenu • Planowanie trasy wycieczki • Odnajdywanie na mapie obiektów geograficznych • Wykorzystanie nawigacji satelitarnej GPS	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>geografia, środowisko geograficzne, epigeosfera</i> • wymienia cele badań geograficznych • wymienia źródła informacji geograficznej • określa przedmiot badań geografii oraz innych nauk o Ziemi • klasyfikuje nauki geograficzne • wymienia sfery Ziemi oraz określa ich wzajemne oddziaływanie • wymienia i klasyfikuje pośrednie i bezpośrednie źródła informacji geograficznej • wykazuje interdyscyplinarny charakter nauk geograficznych • odróżnia przedmiot badań geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej oraz ogólnej i regionalnej • podaje przykłady związków geografii z innymi naukami • wymienia sposoby pozyskiwania i przetwarzania informacji geograficznej • przedstawia poglądy na kształt Ziemi w starożytnej Grecji i Babilonii • podaje ważniejsze wymiary Ziemi • posługuje się definicjami szerokości geograficznej i długości geograficznej • wymienia dowody na kulistość Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminu <i>elipsoida obrotowa</i> • wyjaśnia różnicę między długością promienia równikowego a długością promienia biegunowego • odczytuje współrzędne geograficzne wybranych punktów • opisuje dawne i współczesne metody pomiarowe stosowane do określenia wymiarów Ziemi • odróżnia elipsoidę od geoidy • oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową obiektów w stopniach i kilometrach • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kartografia, mapa, skala mapy</i> • wymienia rodzaje skal • podaje różnice między mapą a planem • wymienia funkcje mapy • klasyfikuje mapy ze względu na różne kryteria • przelicza skalę liczbową na mianowaną • oblicza odległość rzeczywistą na podstawie skali mapy • wyjaśnia zasady generalizacji mapy • rozpoznaje poszczególne rodzaje map • porównuje i szereguje różne rodzaje skal • oblicza skalę mapy, znając wymiary obiektów geograficznych na mapie i w rzeczywistości • wyjaśnia różnice między siatką geograficzną a kartograficzną • wymienia rodzaje odwzorowań klasycznych • wymienia zalety i wady globusa z punktu widzenia jego zastosowania • wymienia na podstawie mapy i schematów rodzaje siatek kartograficznych • wymienia rodzaje zniekształceń • wyjaśnia różnice między siatką geograficzną a siatką kartograficzną • opisuje różne rodzaje siatek kartograficznych i zna kryteria ich podziału • rozpoznaje najczęściej stosowane siatki kartograficzne na podstawie układu równoleżników i południków • wymienia różne typy rzutów kartograficznych • wymienia metody przedstawiania rzeźby terenu na mapach • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>poziomica, izolinia, sygnatura</i> • dokonuje podziału metod prezentacji zjawisk na mapach na

	jakościowe i ilościowe • opisuje ilościowe i jakościowe metody prezentacji zjawisk na mapach • wyszukuje w atlasie przykłady różnych graficznych metod prezentacji zjawisk geograficznych na mapach • podaje przykłady zastosowania ilościowych i jakościowych metod prezentacji zjawisk na mapach • dobiera właściwą metodę do zaprezentowania zjawiska na mapie • wyjaśnia różnicę między kartogramem a kartodiagramem • wymienia sposoby prezentacji geograficznej • odczytuje informacje ze szkicu terenu • odczytuje dane z tabel statystycznych • wymienia różnice między wykresem a diagramem • wymienia rodzaje diagramów słupkowych • odczytuje dane statystyczne z wykresów słupkowych, liniowych oraz diagramów kołowych • wyjaśnia specyfikę diagramu złożonego • interpretuje zjawiska geograficzne przedstawione na wykresach i diagramach • podaje przykłady wykorzystania diagramów strukturalnych • wymienia cechy mapy samochodowej • czyta legendę mapy samochodowej • posługuje się kierunkami na mapie samochodowej • posługuje się numerami dróg na mapie samochodowej • oblicza czas przejazdu między wybranymi obiektami na podstawie mapy samochodowej • wyznacza i opisuje trasę przejazdu między wybranymi miejscowościami na podstawie mapy samochodowej • oblicza odległość wzdłuż dróg na podstawie kilometrażu • wymienia cechy mapy topograficznej • potrafi wyznaczyć kierunki na mapie topograficznej • posługuje się numerami dróg na mapie topograficznej • czyta legendę mapy topograficznej • rozpoznaje na mapie topograficznej obiekty na podstawie legendy i opisu • odczytuje rzeźbę terenu na podstawie mapy topograficznej • oblicza wysokość względną • odczytuje wysokość bezwzględną • oblicza odległość na podstawie skali mapy • kreśli profil hipsometryczny • oblicza średnie nachylenie terenu • wymienia informacje prezentowane na mapach turystycznych • czyta legendę mapy turystycznej • przedstawia różnice między mapą topograficzną a turystyczną • wyjaśnia, że mapa turystyczna jest ważnym źródłem wiedzy o danym regionie • odczytuje rzeźbę terenu na podstawie mapy turystycznej • oblicza odległość na podstawie skali mapy • oblicza czas pieszej wędrówki między wybranymi obiektami na podstawie mapy turystyczno-topograficznej
II. ZIEMIA WE WSZECHŚWIECIE • Teorie na temat powstania i budowy wszechświata • Typy galaktyk • Jednostki odległości w astronomii • Gwiazdy i ich ewolucja • Powstanie Układu Słonecznego • Powstawanie Ziemi • Ciała niebieskie tworzące	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wszechświat, kosmos, galaktyka, ciało niebieskie, gwiazda, planeta</i> • wymienia jednostki odległości: <i>jednostkę astronomiczną, rok świetlny, parsek</i> • omawia założenia teorii geocentrycznej i heliocentrycznej • przedstawia teorie dotyczące powstania wszechświata • porównuje odległości we wszechświecie • wymienia typy galaktyk we wszechświecie • opisuje na podstawie schematu położenie Ziemi we wszechświecie • opisuje budowę Drogi Mlecznej • wyjaśnia etapy ewolucji gwiazd • wymienia ciała niebieskie tworzące Układ Słoneczny

Układ Słoneczny • Sfera niebieska i układ horyzontalny • Parametry ruchu obiegowego Ziemi • Oświetlenie Ziemi w różnych porach roku • Następstwa ruchu obiegowego Ziemi • Zaćmienie Słońca i zaćmienie Księżyca • Pasowy układ stref oświetlenia Ziemi • Zmiany oświetlenia Ziemi w ciągu roku i ich wpływ na życie i działalność człowieka • Wysokość górowania Słońca na różnych szerokościach geograficznych • Pozorna wędrówka Słońca nad widnokresem w pierwszych dniach astronomicznych pór roku • Ruch obrotowy • Dowody ruchu obrotowego • Siła Coriolisa • Następstwa ruchu obrotowego • Fazy Księżyca • Jednostki czasu • Czas słoneczny • Czas uniwersalny, strefowy i urzędowy • Granica zmiany daty • Kalendarze	• podaje różnice między planetą a gwiazdą • wymienia planety wg kolejności w Układzie Słonecznym • wymienia nazwy planet grupy ziemskiej i planet olbrzymów • opisuje budowę Układu Słonecznego • charakteryzuje ciała niebieskie tworzące Układ Słoneczny • porównuje planety grupy ziemskiej z planetami olbrzymami • charakteryzuje mniejsze ciała niebieskie Układu Słonecznego • porównuje na podstawie danych cechy planet Układu Słonecznego • wskazuje zależność między oddaleniem planet od Słońca a ich prędkością na orbicie • opisuje cechy Ziemi na tle innych planet Układu Słonecznego • wymienia podstawowe cechy ruchu obiegowego Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ekliptyka</i>, <i>peryhelium</i>, <i>aphelium</i>, <i>górowanie Słońca</i> • omawia na podstawie schematu układ horyzontalny • podaje czas obiegu Ziemi wokół Słońca • omawia na podstawie schematu obieg Ziemi dookoła Słońca • wymienia różnice między rokiem przestępnym a zwykłym • podaje, w jakich dniach Słońce góruje w zenicie na równiku, zwrotniku Raka i zwrotniku Koziorożca • opisuje na podstawie schematu zróżnicowanie oświetlenia Ziemi w różnych porach roku • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej • podaje czas trwania dnia i nocy na różnych szerokościach geograficznych w dniach równonocy i przesilen • omawia na podstawie schematu zaćmienie Słońca i zaćmienie Księżyca • wymienia nazwy astronomicznych pór roku na półkuli północnej i południowej oraz dni, w których się rozpoczynają • wymienia granice stref oświetlenia Ziemi • wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje je na mapie • wyjaśnia kryteria wydzielania stref oświetlenia Ziemi • wymienia konsekwencje przyrodnicze występowania stref oświetlenia Ziemi • opisuje różnice między astronomicznymi, kalendarzowymi i klimatycznymi porami roku • wykazuje zależność między ilością energii docierającej do powierzchni Ziemi a wysokością Słońca nad horyzontem • porównuje pozorną wędrówkę Słońca nad widnokresem w ciągu doby w różnych porach roku • oblicza wysokość górowania Słońca nad widnokresem na różnych szerokościach geograficznych • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>ruch obrotowy</i>, <i>doba słoneczna</i>, <i>doba gwiazdowa</i> • podaje kierunek i czas obrotu Ziemi wokół własnej osi • przedstawia cechy ruchu obrotowego Ziemi • omawia różnicę między dobą gwiazdową a dobą słoneczną • rozróżnia prędkość kątową i prędkość liniową • objaśnia zjawisko wschodu i zachodu Słońca • wymienia konsekwencje ruchu obrotowego Ziemi • wymienia dowody ruchu obrotowego • wyjaśnia znaczenie terminu <i>czas słoneczny</i> • omawia dawny i współczesny podział jednostek czasu • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania czasu na Ziemi • oblicza czas słoneczny • wyjaśnia zależność czasu słonecznego od długości geograficznej • oblicza długość geograficzną danego miejsca na podstawie czasu słonecznego • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>czas uniwersalny</i>, <i>czas strefowy</i>, <i>czas urzędowy</i> • wskazuje na mapie międzynarodową linię zmiany daty • omawia czas strefowy
--	---

	• określa znaczenie czasu uniwersalnego (UTC) • podaje nazwy europejskich stref czasowych • wymienia różnice między kalendarzem juliańskim a gregoriańskim • określa czas lokalny za pomocą mapy stref czasowych • wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stref czasowych i czasu urzędowego na Ziemi oraz granicy zmiany daty • posługuje się mapą stref czasowych do określenia różnicy czasu strefowego
--	---